

Қазақстан Республикасының ғылым және жоғары білім министрлігі
Министерство науки и высшего образования Республики Казахстан

М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университеті
Северо-Казахстанский университет имени М. Козыбаева

Инженерлік және сандық технологиялар факультеті/
Факультет инженерии и цифровых технологий
«Көлік және машина жасау» кафедрасы/
Кафедра «Транспорт и машиностроение»

БЕКІТЕМІН/УТВЕРЖДАЮ
Исполнительный директор
Управления по академическим
вопросам

Нурпеисова А.Х.
« 20 04 2026 г.

ТАЛАПҚЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ
8D07105 «Көлік, көлік техникасы және технологиялары» білім беру бағдарлама бойынша
мемлекеттік және орыс тілінде оқыту

ПРОГРАММА ВСТУПИТЕЛЬНОГО ЭКЗАМЕНА ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ
по образовательной программе 8D07105 «Транспорт, транспортная техника и технологии»
с государственным и русским языком обучения

Петропавл 2026 ж./ Петропавловск 2026 г.

Бағдарлама әзірленді:

1. Хайруллин Б.Т. к.т.н., «Көлік және машина жасау» кафедрасының аға оқытушысы

8D07105 «Көлік, көлік техникасы және технологиялары» білім беру бағдарламасы бойынша талапкерлерге түсу емтиханының бағдарламасы

**Отырыстарда қаралды және бекітуге ұсынылды:
Университеттің оқу-әдістемелік кеңес**

хаттама № 11 « 20 » 04 2026 ж.

Университеттің академиялық кеңесінің төрағасы

Нурпеисова А.Х.

Факультеттің академиялық сапа жөніндегі кеңесі / инженерия және цифрлық технологиялар факультеті

хаттама № 4 « 26 » февраль 2026 ж.

Институттың / факультеттің сапа жөніндегі кеңесінің төрағасы

Долматова Л. В.

«Көлік және машина жасау» кафедрасы

хаттама № 7 « 23 » февраль 2026 ж.

Кафедра меңгерушісі

Савинкин В.В.

ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА

Бұл бағдарлама қабылдау емтиханының мазмұнын анықтайды – 8D07105 «Көлік, көлік техникасы және технологиялары» бағыты бойынша әңгімелесу және эссе.

Түсу емтиханының бағдарламасы жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің МЖМБС сәйкес әзірленді.

Бағдарлама «Көлік және машина жасау» кафедрасында әзірленген және 8D07105 «Көлік, көлік техникасы және технологиялары» ББ бойынша оқуға түсу емтиханын (әңгімелесу) және эссе дайындауға және өткізуге арналған. Бағдарламада емтиханды ұйымдастыру және өткізу туралы жалпы мәліметтер, Білімі оқуға түсушілердің теориялық дайындық деңгейін анықтайтын тақырыптар мен сұрақтардың тізімі, әр пән бойынша әдебиеттер тізімі, бағалау критерийлері бар.

Әңгімелесу кезінде талапкер білімін көрсетіп, қойылған сұрақтарға қысқаша және түсінікті жауап бере білуі тиіс. Әңгімелесу оқуға түсушінің кәсіби және жеке қасиеттерін, ғылыми-зерттеу немесе эксперименттік-зерттеу жұмыстарын жүргізу әлеуетін бағалауға бағытталған.

Әңгімелесуді бағалау құрылымы мен критерийлері Кіріспе әңгімелесу онлайн форматта өткізіледі.

Құрылымы. Сұхбатқа 3 сұрақ тобы кіреді.

1. Жоспарланған диссертациялық зерттеу.

Үлгі сұрақтар:

- Докторантурада орындауды жоспарлап отырған зерттеу туралы егжей-тегжейлі айтып беріңізші (қандай мәселені шешуді жоспарлап отырсыз, қандай теориялық негізде, деректерді жинау мен талдаудың қандай әдістерін қолдануды жоспарлап отырсыз, қандай нәтиже алуды жоспарлап отырсыз)?
- Сізде жоспарланған зерттеу бойынша қандай әзірлемелер бар? Жоспарланған зерттеуді жүзеге асыру үшін сізге не жетіспейді?
- Жаңа техника мен ұйымдастырушылық-техникалық іс-шараларды енгізу тиімділігінің әдістерін сипаттаңыз?

2. Ғылым саласының перспективалық бағыттары.

Үлгі сұрақтар:

- Сіздің ойыңызша, қазіргі уақытта Қазақстанда және шетелде таңдаған ғылым саласы саласында қандай зерттеу бағыттары өзекті? Неліктен?
- Өзекті зерттеулердің бірі туралы толығырақ айтып беріңізші (қандай мәселелер шешілді, қандай әдістер қолданылды, қандай нәтижелер алынды)?
- Көлік техникасын дамытудың проблемалары мен перспективалары?
- Баламалы отын түрлерін қолдану және электр көлігін дамыту перспективалары?

3. Талапкердің зерттеу тәжірибесі және кәсіби траекториясы.

Үлгі сұрақтар:

- Сіз қандай ғылыми жобаларға қатыстыңыз? Бұл жобалардың негізгі нәтижелері қандай болды?
- Сіз қандай зерттеу әдістерімен танысыз? Сіз қандай зерттеу әдістерін сенімді түрде білесіз?
- Оқу процесінде сізге қандай қосымша дайындық қажет?
- Неге докторантураға түсуге шешім қабылдадыңыз?
- Докторантурада оқуға деген үмітіңіз қандай?
- Сіз өзіңізге қандай кәсіби міндеттер қоясыз?
- Зерттеулерден басқа, докторантурада оқу кезеңінде не істегіңіз келеді?
- Докторантураны бітіргеннен кейін кәсіби мансабыңызды қалай көресіз?

Талапкерді осы мәселе бойынша ауызша жауапқа дайындауға бөлінген уақыт 20 минуттан аспайды. Дайындық аяқталғаннан кейін талапкер сұраққа және Комиссия мүшелерінің қосымша және/немесе нақтылайтын сұрақтарына (15 минуттан аспайтын) белгіленген кезектілікті сақтай отырып жауап береді.

1. Сұхбатты бағалау критерийлері

№	Сұрақтар тобы	Ұпайлар
1	Жоспарланған диссертациялық зерттеу	7 балға дейін
2	Ғылым саласының перспективалық бағыттары	7 балға дейін
3	Талапкердің зерттеу тәжірибесі және кәсіби траекториясы	8 балға дейін
4	Қабылдау тестілеу бағдарламасынан сұраққа жауап	8 балға дейін
5	Барлығы	30 ұпай

Әңгімелесудің сәтті өткендігін растайтын ең аз балл саны-15 балл.

Эссені бағалау құрылымы мен критерийлері

Эссе жазу кезінде талапкер сұрақтың мазмұнын ашып, оның теориялық және әдіснамалық негізін негіздеп, тиісті мысалдар келтіріп, материалды қисынды және дәйекті түрде ұсынуы керек. Эссе талапкердің ғылыми-публицистикалық стильді қолдану негізінде ойларын баяндау дағдылары мен дағдыларын бағалауға бағытталған, бұл болашақта ғылыми-зерттеу және эксперименттік жұмыстарды тиісті деңгейде жүргізуге мүмкіндік береді.

Эссе офлайн форматта өткізіледі.

Эссе тақырыптары

№	Эссе тақырыбы
1	Мен Қазақстан ғылымының дамуына қатысқым келеді.
2	Қазақстанның көлік техникасында, инфрақұрылымында және технологияларында не өзгерткім келеді.
3	Неліктен мен ғылыми-зерттеу жұмыстарымен айналысқым келеді.
4	Қазақстанда энергияны қалпына келтіру технологияларын дамыту.
5	Ғылым және көлік техникасы.
6	Көлік-болашақтың басты ресурсы.
7	Бүгінгі және болашақтағы инновациялық технологиялар.
8	Көлік және экология.
9	Қазақстанда көлікте гибридті жетектерді дамыту перспективалары.
10	Техникалық білім берудің заманауи мәселелері.

2. Эссені бағалау критерийлері

№	Сұрақ топтары	Баллдар
1	Мәселенің мағыналы және нақты тұжырымы	4 баллға дейін
2	Мәселенің негіздемесі және теориялық-әдіснамалық негіздері	4 баллға дейін
3	Мәлімдемелердің болуы және оларды практикалық мысалдармен сүйемелдеу	4 баллға дейін
4	Материалды ұсынудың қисындылығы мен реттілігі	4 баллға дейін
5	Экспозицияның ғылыми-публицистикалық стилі	4 баллға дейін
	Барлығы	20 балл

Әңгімелесудің сәтті өткендігін растайтын ең аз балл саны-10 балл.

Әдебиет

1. В.Ф. Рунге, Ю.Л.Манусевич. Эргономика в дизайне среды. Учебн. Пособие – М.: «Архитектура-С», 2009. – 328 с
2. А.В. Ефимов «Дизайн архитектурной среды» Учебн. Пособие – М.: «Архитектура-С», 2012. – 503с
3. В.Т.Шимко «Основы дизайна и средовое проектирование». Учебн. Пособие – М.: «Архитектура-С», 2010. –160с

Литература

1. Бережная, Е. В. Методы и модели принятия управленческих решений: Учебное пособие / Е.В. Бережная, В.И. Бережной. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. - 384 с. - (Высшее образование: Бакалавриат). ISBN 978-5-16-006914-2. Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=4145801>.
2. Кузнецова, Н. В. Методы принятия управленческих решений: учебное пособие/ Н.В.Кузнецова - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2015. - 222 с. - (Высшее образование: Бакалавриат) ISBN 978-5-16-010495-9. Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=491686>
3. Сендеров, В.Л. Методы принятия управленческих решений: учеб. пособие / В.Л. Сендеров, Т.И. Юрченко, Ю.В. Воронцова, Е.Ю. Бровцина. — М. : ИНФРА-М, 2016. — 227 с. — (Высшее образование: Бакалавриат). — Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=541911>
4. Строева, Е. В. Разработка управленческих решений: Учебное пособие / Е.В. Строева, Е.В. Лаврова. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. - 128 с. - (Высшее образование: Бакалавриат). ISBN 978-5-16-005222-9. Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=420359>

Программа разработана:

Хайруллин Б.Т. к.т.н., старший преподаватель кафедры «Транспорт и машиностроение»

Отырыстарда қарастырылды және бекітуге ұсынылды / Рассмотрено и рекомендовано к утверждению на заседаниях:

Университеттің академиялық сапа жөніндегі кеңесі / Академического совета университета

Хаттама/протокол № 11 " 20 " 04 2026 ж./г.

Университеттің АС жөніндегі кеңес төрағасы / Председатель АС университета

 Нурпеисова А.Х.

«Инженерия және сандық технологиялар» факультетінің академиялық сапа жөніндегі кеңесі / Совет по академическому качеству факультета инженерии и цифровых технологий

Хаттама/протокол № 4 " 26 " февраль 2026 ж./г.

Инженерия және сандық технологиялар факультетінің академиялық сапа жөніндегі кеңес төрағасы / Председатель совета по АС факультета инженерии и цифровых технологий

 Долматова Л. В.

"Көлік және машина жасау" кафедрасы / Кафедра «Транспорт и машиностроение»

Хаттама/протокол № 7 " 23 " февраль 2026 ж./г.

Кафедра меңгерушісі / Заведующий кафедрой

 Савинкин В.В.

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Настоящая программа определяет содержание вступительного экзамена – собеседование и эссе по направлению 8D07105 «Транспорт, транспортная техника и технологии».

Программа вступительного экзамена разработана в соответствии с ГОСО послевузовского образования.

Программа разработана на кафедре «Транспорт и машиностроение» и предназначена для подготовки и проведения вступительного экзамена (собеседования) и Эссе для обучения по ОП 8D07105 «Транспорт, транспортная техника и технологии». В программе содержатся общие сведения об организации и проведении экзамена, перечень тем и вопросов, знание которых определяет теоретический уровень подготовленности поступающих, список литературы по каждой дисциплине, критерии оценивания.

Во время собеседования абитуриент должен показать знания и уметь кратко, и понятно отвечать на заданные вопросы. Собеседование направлено на оценку профессиональных и личных качеств поступающего, потенциала для проведения научно-исследовательской или экспериментально-исследовательской работы

Структура и критерии оценивания собеседования

Вступительное собеседование проводится в онлайн формате.

Структура. Собеседование включает 3 группы вопросов.

1. Планируемое диссертационное исследование.

Примерные вопросы:

- Расскажите подробно о том исследовании, которое Вы планируете выполнить в докторантуре (какую проблему планируете решать, на какой теоретической базе, какие методы сбора и анализа данных планируете использовать, какие результаты планируете получить)?
- Какие наработки по планируемому исследованию у Вас есть? Чего вам не хватает для реализации планируемого исследования?
- Опишите методы эффективности внедрения новой техники и организационно-технических мероприятий?

2. Перспективные направления отрасли науки.

Примерные вопросы:

- Какие направления исследований, на Ваш взгляд, актуальны в сфере выбранной Вами отрасли науки в настоящее время в Казахстане и за рубежом? Почему?
- Расскажите об одном из актуальных исследований более подробно (какие проблемы решались, какие методы использовались, какие результаты получены)?
- Проблемы и перспективы развития транспортной техники?
- Перспективы применения альтернативных видов топлива и развития электротранспорта?

3. Исследовательский опыт и профессиональная траектория абитуриента.

Примерные вопросы:

- В каких исследовательских проектах Вы участвовали? Каковы были основные результаты этих проектов?
- С какими методами исследований Вы знакомы? Какими методами исследований уверенно владеете?
- Какая дополнительная подготовка в процессе обучения Вам понадобится?
- Почему Вы решили поступать в докторантуру?
- Каковы Ваши ожидания от обучения в докторантуре?
- Какие профессиональные задачи Вы ставите перед собой?
- Чем, помимо исследований, хотели бы заниматься в период обучения в докторантуре?
- Как Вы видите свою профессиональную карьеру после окончания докторантуры?

Время, отводимое на подготовку абитуриента к устному ответу по данному вопросу не превышает 20 минут. После завершения подготовки абитуриент отвечает на вопрос и на дополнительные и/или уточняющие вопросы членов комиссии (не более 15 минут), соблюдением установленной очередности.

1. Критерии оценивания собеседования

№	Группа вопросов	Баллы
1	Планируемое диссертационное исследование	До 7 баллов
2	Перспективные направления отрасли науки	До 7 баллов
3	Исследовательский опыт и профессиональная траектория абитуриента	До 8 баллов
4	Ответ на вопрос из программы вступительного испытания	До 8 баллов
5	Итого	30 баллов

Минимальное количество баллов подтверждающее успешное прохождение собеседования – 15 баллов.

Структура и критерии оценивания Эссе

Во время написания Эссе абитуриент должен раскрыть содержание вопроса, обосновать его теоретико-методологическую основу, привести соответствующие примеры, логично и последовательно изложить материал. Эссе направлено на оценку навыков и умений абитуриента излагать мысли на основе использования научно-публицистического стиля, что в дальнейшем позволит проводить научно-исследовательскую и экспериментальную работу на должном уровне.

Эссе проводится в онлайн формате.

Темы ЭССЕ

№	Тематика эссе
1	Я хочу участвовать в развитии науки Казахстана.
2	Что я хочу изменить в транспортной технике, инфраструктуре и технологиях Казахстана.
3	Почему я хочу заниматься научно-исследовательской работой.
4	Развитие технологий рекуперации энергии в Казахстане.
5	Наука и транспортная техника.
6	Транспорт - главный ресурс будущего.
7	Инновационные технологии сегодня и в будущем.
8	Транспорт и экология.
9	Перспективы развития гибридных приводов на транспорте в Казахстане.

10	Современные проблемы технического образования .
----	---

2. Критерии оценивания Эссе

№	Группа вопросов	Баллы
1	Содержательная и четкая постановка проблемы	До 4 баллов
2	Обоснование и теоретико-методологической основы проблемы	До 4 баллов
3	Наличие утверждений и сопровождение их практическими примерами	До 4 баллов
4	Логичность и последовательность изложения материала	До 4 баллов
5	Научно-публицистический стиль изложения	До 4 баллов
	Итого	20 баллов

Минимальное количество баллов подтверждающее успешное прохождение собеседования – 10 баллов.

Литература

1. В.Ф. Рунге, Ю.Л.Манусевич. Эргономика в дизайне среды. Учебн. Пособие – М.: «Архитектура-С», 2009. – 328 с
2. А.В. Ефимов «Дизайн архитектурной среды» Учебн. Пособие – М.: «Архитектура-С», 2012. – 503с
3. В.Т.Шимко «Основы дизайна и средовое проектирование». Учебн. Пособие – М.: «Архитектура-С», 2010. –160с

Литература

1. Бережная, Е. В. Методы и модели принятия управленческих решений: Учебное пособие / Е.В. Бережная, В.И. Бережной. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. - 384 с. - (Высшее образование: Бакалавриат). ISBN 978-5-16-006914-2. Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=4145801>.
2. Кузнецова, Н. В. Методы принятия управленческих решений: учебное пособие/ Н.В.Кузнецова - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2015. - 222 с. - (Высшее образование: Бакалавриат) ISBN 978-5-16-010495-9. Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=491686>
3. Сендеров, В.Л. Методы принятия управленческих решений: учеб. пособие / В.Л. Сендеров, Т.И. Юрченко, Ю.В. Воронцова, Е.Ю. Бровцина. — М. : ИНФРА-М, 2016. — 227 с. — (Высшее образование: Бакалавриат). — Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=541911>
4. Строева, Е. В. Разработка управленческих решений: Учебное пособие / Е.В. Строева, Е.В. Лаврова. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2014. - 128 с. - (Высшее образование: Бакалавриат). ISBN 978-5-16-005222-9. Режим доступа: <http://znanium.com/bookread2.php?book=420359>